

Lovforslag nr. L 167. Fremsat den 28. januar 1998 af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler

(Beregning af årselevtallet ved efterskoler)

§ 1

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lovbeholdning nr. 569 af 20. juni 1996, som ændret ved lov nr. 1116 af 29. december 1997, foretages følgende ændringer:

1. I § 14, stk. 1, 4. pkt., ændres »undervisningsuger« til: »kursusuger«.

2. § 23, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:
»Staten yder driftstilskud ud fra antal årselever, jf. stk. 2, § 14 og § 19 a. For skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, anvendes gennemsnittet af årselevtallet i det skoleår, der slutter i finansåret, og skoleåret før. For øvrige skoler, anvendes finansårets årselevtal.

Stk. 2. Skolens årselevtal er summen af elever i hver kursusuge i et år, jf. stk. 1, divideret med 40. En efterskole kan dog højst lade en elev indgå i beregningsgrundlaget med 40 kursusuger i et år.«.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

3. I § 24, stk. 7, ændres »§ 23, stk. 2« til: »§ 23, stk. 3«.

4. I § 25, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 14 og § 19 a« til: »§ 14, § 19 a og § 23, stk. 2«.

5. § 25, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»For skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, anvendes årselevtallet i dette skoleår.«.

6. I § 27, stk. 1, ophæves 1. pkt., og i stedet indsættes:

»Staten yder tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever med særlige behov med en fast ugentlig takst pr. elev i elevens kursusuger. Til kurser på efterskoler ydes dog højst støtte til 40 kursusuger i et skoleår.«.

7. I § 37, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»Til kurser på efterskoler ydes dog højst støtte til 40 kursusuger i et skoleår.«.

8. I § 42, stk. 3, indsættes som 3. pkt.:

»Til kurser på efterskoler ydes dog højst støtte til 40 kursusuger i et skoleår.«.

9. Overskriften til *kapitel 9* affattes således:

»Klage og dispensation«.

10. Efter § 50 b indsættes i *kapitel 9*:

»§ 50 c. Efter ansøgning kan undervisningsministeren ved beregning af årselevtallet ved en efterskole i særlige tilfælde dispensere fra det maksimale antal kursusuger pr. elev i henhold til §§ 23, 25 og 27. Dispensationen kan gives for højst 44 kursusuger for kurser ved efterskoler, der har et samlet, særligt undervisningstilbud til elever med særligt behov. Dispensationen kan ikke gives til kurser med undervisningstilbud til normalt begavede elever med læse- og stavevanskeligheder.

Stk. 2. Der ydes statslig og kommunal elevstøtte til det antal kursusuger, jf. §§ 37 og 42,

som eleven indgår med i årselevtalsberegningen, jf. stk. 1.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 1998.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

Ved indførelse af rammetilskuddet i 1988 var udgangspunktet for beregning af en årselev 40 kursusuger pr. år. Dette svarede til efterskolernes kursuslængder. Kurserne er siden blevet længere. På efterskolerne er kurserne gennemsnitligt på 41 uger. Enkelte skoler har kurser på 44 ugers varighed. På denne måde har den enkelte elev kunnet udløse et større tilskud end det, der var tiltænkt ved omlægningen af tilskudsordningen.

Forslaget fremsættes for at fastsætte efterskolernes maksimale kursuslængde til 40 uger ved beregning af årselevtallet. Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler indeholder ikke begrænsninger på kursuslængden eller medregningen af elever i årselevtallet ved beregning af en skoles offentlige tilskud.

Lovforslagets indhold

Efter den gældende lov yder staten driftstilskud til en skole på grundlag af skolens antal af årselever beregnet som summen af elever i hver undervisningsuge i et skoleår eller i et finansår divideret med 40. For skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, anvendes gennemsnittet af årselevtallet i det skoleår, der slutter i finansåret, og skoleåret før. For øvrige skoler anvendes finansårets årselevtal.

Efter forslaget skal en efterskole beregne sit årselevtal som summen af antallet af elever i hver kursusuge divideret med 40, dog kan efterskolen højst medregne en elev med 40 kursusuger i et år. Med forslaget reguleres det statslige tilskud til den enkelte efterskole således, at der højst ydes driftstilskud på grundlag af en elev i 40 kursusuger. For efterskoler, der udbyder kurser med et samlet, særligt undervisningstilbud til elever med særlige behov, gives der undervisningsministeren adgang til i særlige tilfælde at dispensere fra bestemmelsen om det maksimale kursusugeantal for en elev ved beregning af skolens årselevtal. Kurser med undervisningstilbud til nor-

malt begavede elever med læse- og stavevanskeligheder vil ikke være omfattet af dispensationsadgangen.

Forslaget begrænser ikke efterskolernes frihed til at tilrettelægge undervisningen og udbyde kursusvirksomhed i mere end 40 kursusuger, men de uger, der ligger ud over 40, udløser ikke tilskud.

Begrænsningen i det maksimale antal tilskudsudløsende kursusuger foreslås også at finde anvendelse ved beregning af bygningstilskud og tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og ved ydelse af statslig og kommunal elevstøtte til nedsættelse af elevbetalingen på kurser på efterskoler.

Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Ved at gennemføre en begrænsning for det statslige tilskud for den enkelte efterskole til 40 kursusuger pr. elev årligt vil årselevtallet blive reduceret med 1/41 svarende til en besparelse på 23,2 mio. kr. i finansåret 1999 og 40,5 mio. kr. fra finansåret 2000.

Såfremt der gives dispensation til 14 efterskoler for sent udviklede vil den statslige besparelse blive reduceret med 2,5 mio. kr. i 1999 og 4,6 mio. kr. i 2000. Den manglende besparelse finansieres ved en nedsættelse af taksten for driftstilskud.

Hertil kommer en besparelse i kommunal elevstøtte på 5,7 mio. kr. i finansåret 1999 og 5,8 mio. kr. i finansåret 2000.

Besparelserne vil indgå i bloktilskudsforhandlingerne med kommunerne.

Forslaget vil først medføre besparelser i finansåret 1999 og først få fuld virkning i finansåret 2000, da skolernes tilskud fastsættes på grundlag af gennemsnittet af årselevtallet i det skoleår, der slutter i finansåret og skoleåret før. For nye skoler fastsættes tilskuddet på grundlag af årselevtallet i finansåret.

Miljømæssige og erhvervmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser. Lovforslaget har heller ikke økonomiske eller administrative konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

*Bemærkninger til de enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Forslaget om at erstatte »undervisningsuge« med »kursusuge« fremsættes for at opnå en ensartet brug i loven af begreber med samme indhold.

Til nr. 2

Efter forslaget kan en elev på en efterskole højst indgå i beregningsgrundlaget for skolens årselevtal med 40 kursusuger i et år, hvorefter det statslige driftstilskud til efterskolen højst ydes på grundlag af en elev i 40 kursusuger.

Forslaget er knyttet til kursusdeltagelse på den enkelte efterskole. En elev hindres ikke i at deltage i en anden skoles kursusvirksomhed og udløse tilskud på denne, selv om eleven hermed afvikler mere end 40 kursusuger i året.

Til nr. 3

Forslaget er en teknisk ændring som følge af § 1, nr. 2 i forslaget.

Til nr. 4 og 5

Forslagene vedrører ydelse af bygningstilskud, som sker på baggrund af skolens årselevtal. Forslagene er en teknisk ændring som følge af § 1, nr. 2 i forslaget, hvorefter en efterskole højst kan medregne en elev i 40 kursusuger i et år ved beregning af driftstilskuddet.

Til nr. 6

Forslaget præciserer, at tilskud til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand ydes

som en fast ugentlig takst pr. elev. Herudover kan en efterskoleelev højst indgå i beregningsgrundlaget for skolens tilskud med 40 kursusuger i et år. Der henvises til bemærkningerne under nr. 2.

Til nr. 7 og 8

Forslagene er en teknisk ændring som følge af § 1, nr. 2 om, at en efterskoleelev højst kan indgå i beregningsgrundlaget for skolens driftstilskud med 40 kursusuger i et år.

Til nr. 9 og 10

Det foreslås, at der gives undervisningsministeren adgang til, når der foreligger en særlig begrundelse herfor, at dispensere fra årselevtalsberegningen i lovens §§ 23 og 25 og beregningen i § 27 for de efterskoler, som udbyder kurser med et samlet særligt undervisningstilbud til elever med særlige behov.

Dispensationsadgangen tænkes anvendt ved efterskoler for sent udviklede, som tilbyder kurser, hvor hensynet til disse efterskoleelevers særlige behov for undervisning og samvær begrunder en udvidelse af det tilskudsudløsende ugeantal til højst 44 kursusuger. En dispensation vil således højst blive givet til at medregne eleverne i 44 kursusuger i det tilskudsudløsende årselevtal ved disse efterskoler ved beregningen af driftstilskud, bygningstilskud og specialundervisningstilskud til skolen. I skoleåret 1996/97 er kurser på 44 uger de længste ved skolerne.

Adgangen til at dispensere tænkes dog ikke anvendt for efterskoler for normalt begavede elever med læse- og stavevanskeligheder.

Til § 2

Efter forslaget skal loven træde i kraft den 1. august 1998. Skoleåret, der lægges til grund for tilskudsberegningen, går fra den 1. august til den 31. juli.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 14, stk. 1, 4. pkt., ændres »undervisningsuger« til: »kursusuger«.

§ 14. Kravet nedsættes forholdsmæssigt, hvis skolen har mindre end 36 undervisningsuger i skoleåret.

2. § 23, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Staten yder driftstilskud ud fra antal årselever, jf. stk. 2, § 14 og § 19 a. For skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, anvendes gennemsnittet af årselevtallet i det skoleår, der slutter i finansåret, og skoleåret før. For øvrige skoler, anvendes finansårets årselevtal.

Stk. 2. Skolens årselevtal er summen af elever i hver kursusuge i et år, jf. stk. 1, divideret med 40. En efterskole kan dog højst lade en elev indgå i beregningsgrundlaget med 40 kursusuger i et år.«.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

§ 23. Staten yder driftstilskud ud fra antal årselever, jf. § 14. For skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, anvendes gennemsnit af årselevtallet i det skoleår, der slutter i finansåret, og skoleåret før. Skolens årselevtal er summen af elever i hver undervisningsuge i skoleåret divideret med 40. For øvrige skoler, anvendes finansårets årselevtal. For disse skoler er årselevtallet summen af elever i hver undervisningsuge i finansåret divideret med 40.

Stk. 2. — — —

3. I § 24, stk. 7, ændres »§ 23, stk. 2« til: »§ 23, stk. 3«.

Stk. 7. Til skoler, der ved fordelingen af skoletilskud, jf. stk. 4, ikke er godkendt til at begynde virksomhed i løbet af finansåret, fast-

sættes tilskud ud fra antal årselever og takstbeløbet, jf. § 23, stk. 2.....

4. I § 25, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 14 og § 19 a« til: »§ 14, § 19 a og § 23, stk. 2«.

§ 25. Staten yder bygningstilskud ud fra antal årselever, jf. stk. 2, § 14 og § 19 a.....

5. § 25, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»For skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, anvendes årselevtallet i dette skoleår.«.

§ 25. Staten yder ..... For skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, er årselevtallet til beregning af bygningstaxameter summen af elever i hver undervisningsuge i dette skoleår divideret med 40.....

6. I § 27, stk. 1, ophæves 1. pkt., og i stedet indsættes:

»Staten yder tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever med særlige behov med en fast ugentlig takst pr. elev i elevens kursusuger. Til kurser på efterskoler ydes dog højst støtte til 40 kursusuger i et skoleår.«.

§ 27. Staten yder tilskud med en fast takst pr. elev til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever med særlige behov.....

7. I § 37, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»Til kurser på efterskoler ydes dog højst støtte til 40 kursusuger i et skoleår.«.

§ 37. Staten yder elevstøtte til nedsættelse af

Bilag til f. t. l. vedr. folkehøjskoler m.v.

Kapitel 9

Klage

elevbetalingen på kurser på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der varer mindst 2 uger, når eleverne er danske statsborgere eller efter international overenskomst har ret til elevstøtte på lige fod med danske statsborgere eller i støttemæssig henseende ligestilles med danske statsborgere af undervisningsministeren. Ministeren kan fastsætte regler om ydelse af støtten. Støtten ydes som:

---

8. I § 42, stk. 3, indsættes som 3. pkt.:

»Til kurser på efterskoler ydes dog højst støtte til 40 kursusuger i et skoleår.«.

Stk. 3. Støtten ydes med et ugentligt beløb, der fastsættes på de årlige finanslove. Der fastsættes et nedsat beløb til elever, der ikke bor på skolen.

9. Overskriften til kapitel 9 affattes således:

»Klage og dispensation«.

10. Efter § 50 b indsættes i kapitel 9:

»§ 50 c. Efter ansøgning kan undervisningsministeren ved beregning af årselevtallet ved en efterskole i særlige tilfælde dispensere fra det maksimale antal kursusuger pr. elev i henhold til §§ 23, 25 og 27. Dispensationen kan gives for højst 44 kursusuger for kurser ved efterskoler, der har et samlet, særligt undervisningstilbud til elever med særligt behov. Dispensationen kan ikke gives til kurser med undervisningstilbud til normalt begavede elever med læse- og stavevanskeligheder.

Stk. 2. Der ydes statslig og kommunal elevstøtte til det antal kursusuger, jf. §§ 37 og 42, som eleven indgår med i årselevtalsberegningen, jf. stk. 1.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 1998.

Skriftlig fremsættelse (28. januar 1998)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)

Jeg tillader mig herved for det høje ting at fremsætte:

Forslag til Lov om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. (Beregning af årselevtallet ved efterskoler).

(Lovforslag nr. L 167).

Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler indeholder ikke begrænsninger på kursuslængden eller medregningen af elever i årselevtallet ved beregning af en fri kostskoles offentlige tilskud. Forslaget fremsættes for at fastsætte efterskolernes maksimale kursuslængde til 40 uger ved beregning af årselevtallet, som er grundlag for beregning af skolens driftstilskud og bygnings-tilskud.

Ved indførelse af rammetilskuddet i 1988 var udgangspunktet for beregning af en årselev 40 kursusuger pr. år. Kurserne er siden blevet længere. På efterskolerne er kurserne gennemsnitligt på 41 uger. Enkelte skoler har kurser på op til 45 ugers varighed. På denne måde har den enkelte elev kunnet udløse et større tilskud end det, der var tiltænkt ved omlægningen af tilskudsordningen.

Begrænsningen i det maksimale antal tilskudsudløsende kursusuger foreslås også at finde anvendelse ved beregning af efterskolernes bygningsstilskud og tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og ved ydelse af statslig og kommunal elevstøt-

te til nedsættelse af elevbetalingen på kurser på efterskoler.

Der gives undervisningsministeren adgang til i særlige tilfælde at dispensere fra bestemmelsen ved beregning af årselevtallet ved kurser på efterskoler, der har et samlet, særligt undervisningstilbud til elever med særlige behov.

Forslaget begrænser ikke efterskolernes frihed til selv at tilrettelægge kursus- og undervisningsvirksomheden, men en skole vil ikke kunne modtage driftstilskud, bygningstilskud og tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til mere end 40 kursusuger for den enkelte elev.

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige, erhvervsøkonomiske og miljømæssige aspekter.

Ved at gennemføre en begrænsning for det statslige tilskud for den enkelte efterskole til 40 kursusuger pr. elev årligt vil årselevtallet blive reduceret med 1/41 svarende til en besparelse på 23,2 mio. kr. i finansåret 1999 og 40,5 mio. kr. fra finansåret 2000. Hertil kommer en besparelse i kommunal elevstøtte på 5,7 mio. kr. i finansåret 1999 og 5,8 mio. kr. i finansåret 2000.

Forslaget vil først medføre besparelser i finansåret 1999 og først få fuld virkning i finansåret 2000, da skolernes tilskud fastsættes på grundlag af gennemsnittet af årselevtallet i det skoleår, der slutter i finansåret og skoleåret før. For nye skoler fastsættes tilskuddet på grundlag af årselevtallet i finansåret.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.